
 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-2-123-129>

 <https://orcid.org/0000-0003-3957-0257>

БАБЕНКО Катерина Павлівна

кандидатка педагогічних наук, доцентка катедри теорії та практики перекладу,
Класичний приватний університет
e-mail: babenkoekaterina47@gmail.com

УДК 378.016:811.111'276.6:338.48(045)

ПРИЙОМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК УСНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ТУРИЗМ»

Простежено особливості навчання монологічному мовленню студентів українських вищих навчальних закладів.

Виявлено, що формування навичок монологічного мовлення успішно відбувається за умови комплексного використання професійно орієнтованого, комунікативного та диференційованого підходів до навчання. Вдосконалення навичок усного монологічного мовлення здійснюється у чотири етапи. На першому етапі аналізуються тексти з галузі туризму. На другому етапі студенти оволодівають професійною лексику. На третьому етапі майбутні фахівці учаться використовувати термінологію та спеціальний лексикон. На четвертому етапі студенти створюють письмові монологи та навчаються усно їх відтворювати.

Встановлено, що залежно від етапу навчання на заняттях із англійської мови застосовуються ефективні прийоми вдосконалення навичок усного монологічного мовлення. Студенти читають професійні тексти з паралельним прослуховуванням, усно висловлюють думку щодо прочитаного. Вони грають у лексичні ігри, ведуть тематичні словники. Майбутні спеціалісти вчаться спілкуватися на професійні те-

ми, чергуючи монологічні та діалогічні засоби контактування. Студенти створюють власні монологи та усно відтворюють їх у вигляді доповідей, виступів, презентацій, рекламних проспектів, екскурсій.

Ключові слова: діалогічне мовлення; ділова документація; мовні спеціальності; монологічне мовлення; навичка; немовні спеціальності; прийом; професійне спілкування.

Постановка проблеми. Сучасні вітчизняні організації, пов'язані зі сферою туризму, мають потребу в кваліфікованих спеціалістах, здатних спілкуватися з іноземними партнерами, представляти туристичні послуги іноземною мовою. **Актуальність:** фахівці повинні знайомити компаньйонів та клієнтів із особливостями роботи туристичної компанії, виступати на конференціях, проводити екскурсії англійською мовою. Ділове спілкування передбачає сформованість навичок монологічного мовлення.

Аналіз основних досліджень та публікацій. У вітчизняних розвідках висвітлено питання щодо навчання студентів монологічному мовленню у різних професійних сферах. Вчених цікавлять особливості формування та вдосконалення навичок монологічного мовлення в галузях туризму [1, с. 19], харчових технологій [2, с. 3; 3, с. 49], торгівельного флоту [4, с. 142], інформаційних технологій [5, с. 10; 6, с. 71], перекладацької діяльності [7, с. 377; 8, с. 108], філології [9, с. 32]. Фахівці мовних спеціальностей мають велику кількість навчальних годин для глибокого вивчення іноземної мови. Спеціальні предмети викладається іноземною мовою. Для майбутніх фахівців це можливість глибшого розвитку мовленнєвих навичок, в тому числі й монологу. Студенти немовних спеціальностей вивчають іноземну мову для повсякденної комунікації та для професійного спілкування з галузеві [10, с. 101; 11, с. 196]. Невелика кількість годин зумовлює необхідність самостійного позааудиторного опанування професійною лексику. В результаті студенти демонструють недостатнє володіння загальною та професійною лексику, механічно читають професійний текст, не вміють виділити головну інформацію при його опрацюванні. Указані проблеми стають причиною комунікативного бар'єру при спробі спілкування [4, с. 145].

При навчанні монологічному мовленню слід звертати увагу на відбір текстового навчального матеріалу. Тексти можуть бути друкованими, слуховими, аудіовізуальними [1, с. 20]. Викладач добирає автентичні тексти за фахом і навчає студентів самостійно відбирати матеріали для позааудиторного опрацювання. Для студентів цікавішими будуть сучасні тексти з науково-популярних та періодичних фахових видань [10, с. 103].

Вчені вирізняють головні критерії добору текстів: автентичність, тематичність, інформативність, ситуативність, доступність, соціокультурна цінність [1, с. 21–22]. Педагоги радять звертати увагу на насиченість текстів професійною лексику [1, с. 20; 10, с. 103], паралельно враховувати інші види мовленнєвої діяльності [10, с. 103], навчати студентів спеціальних факультетів самостійно розробляти критерії відбору навчальних матеріалів [9, с. 34].

Ознайомлення студентів із фаховими матеріалами наближає вивчення іноземної мови до навчання профільних предметів [10, с. 104]. Тексти за фахом зацікавлюють студентів, збагачують їхні професійні знання [10, с. 103], сприяють досягненню рівня, достатнього для обговорення професійних тем іноземною мовою [4, с. 145; 5,

с. 11; 10, с. 102]. Педагоги висувують умови ефективного формування навичок монологічного мовлення: вміння комбінувати знайдену інформацію [7, с. 379], цілеспрямованість, усвідомленість, раціональність, вмотивованість, протидія інтерференції [8, с. 109]. Формування навичок монологічного мовлення відбувається поетапно: студенти навчаються об'єднувати вивчену лексику у фрази, самостійно складати речення, будувати текст для висловлювання [7, с. 379–380]. Корисним для студентів буде ознайомлення з діловою документацією на іноземній мові [10, с. 104]. Для успішного вдосконалення навичок монологічного мовлення більш прийнятними є професійно орієнтований [5, с. 12; 6, с. 73], мовно орієнтований [8, с. 109], комунікативно-діяльнісний [5, с. 12] та диференційований [6, с. 72; 10, с. 105] підходи до навчання.

Ефективність поліпшення навичок монологічного мовлення досягається за умови комплексного використання вправ [3, с. 49; 4, с. 146]. Відбір завдань обумовлений критеріями спрямованості, вмотивованості, професійної орієнтації [2, с. 5], систематичності, послідовності [6, с. 73], адекватності навчального матеріалу [10, с. 104]. Викладачі наполягають на використанні зорової наочності в ході демонстрації завдань. Таблиці, схеми, графіки сприяють кращому засвоєнню професійної термінології [10, с. 103]. Таблиці з опорними фразами полегшують процес складання різних видів монологу [6, с. 73–74]. Студентам також пропонуються різноманітні види роботи з друкованими професійними текстами, діловою документацією [10, с. 105], аудіотекстами [1, с. 22], автентичними відеоматеріалами професійного спрямування [3, с. 50; 5, с. 13].

Вчені характеризують ефективні прийоми навчання монологу: проблемна ситуація, мозковий штурм, семантична карта (Mind-mapping), Мікрофон, Case Study. [4, с. 147; 7, с. 380; 11, с. 196]. Систематичне комплексне використання прийомів полегшує підготовку студентів до вирішення проблемних професійних ситуацій у спілкуванні [5, с. 12; 8, с. 109], сприяє взаємозв'язку та подальшому розвитку діалогічного й монологічного мовлення [11, с. 196], формує здатність самостійно будувати монологічне висловлення [8, с. 109].

Невирішеною частиною виділеної проблеми є невміння студентів усно висловлюватись на професійну тематику. Студенти можуть письмово побудувати монолог, але не завжди спроможні його відтворити.

Мета статті – виявити продуктивні прийоми вдосконалення навичок усного

монологічного мовлення при вивченні професійної англійської мови.

Цілі статті: визначити шляхи рішення проблем професійного спілкування, встановити результативні підходи до навчання монологічному мовленню, прослідкувати етапність вдосконалення монологічних навичок, установити особливості ділового мовлення для спеціалізації «Туризм».

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом навчальної діяльності студенти часто демонструють незнання професійної лексики. Необізнаність призводить до обмеженості висловлювань. Як наслідок, написаний монолог читається, але не промовляється. Небажання студентів опрацювати ділову документацію часто є причиною невміння проявити себе у професійній сфері. Для рішення *проблем професійного спілкування* необхідно віднайти дійові засоби опанування навичками монологічного мовлення, дослідити стадії вдосконалення монологічних навичок, ознайомити студентів із специфікою ділової документації у галузі туризму.

Усне монологічне мовлення представляє собою послідовне зв'язне висловлювання однієї особи. При вивченні англійської мови монолог застосовується для написання резюме, переказу, доповіді. Усне висловлення на буденну або професійну тематику протягом відносно довгого часу викликає труднощі у студентів. Навіть підготовлений запис часто відтворюється засобом читання, а не говоріння. Чергування бесіди та одноосібного висловлювання на професійну тематику легше здійснюється в процесі комунікації. Тому навчання усному монологу слід здійснювати паралельно з навчанням діалогу, з урахуванням рівнів мовної компетенції студентів. Таким чином, дієвим буде комплексне застосування *професійно орієнтованого, комунікативного та диференційованого* підходів до навчання.

В процесі вивчення англійської мови для загального спілкування студенти вже набули навичок усного та писемного монологічного мовлення. Вивчення англійської мови професійного спрямування є черговою стадією поліпшення вміння висловлюватися іноземною мовою.

Перший етап навчання монологічному мовленню відбувається на основі професійно-навальних текстів. Тексти читаються з паралельним прослуховуванням [12; 13]. В залежності від рівня компетентності студенти перекладають текст усно або письмово на рідну мову. Якщо текст у цілому зрозумілий, дається узагальнення англійською мовою щодо змісту тексту. Висловлення обмежується двома-трьома фразами. Далі

студенти відповідають на передтекстові питання англійською мовою [12, с. 4].

Другий етап – засвоєння лексичних одиниць. Оскільки майбутні професіонали повинні навчитися спілкуватися на фахові теми, на заняттях багато уваги приділяється опануванню спеціальної лексики. Студенти виконують вправи, пов'язані зі змістом прочитаного тексту: дати визначення термінам англійською мовою, скласти узагальнюючу таблицю, знайти відповідні фразові дієслова з даного синонімічного ряду, зіставити терміни з їхніми визначеннями, відповісти на питання. Радимо студентам вести тематичні словники. У словнику обов'язково записується чергова тема. Слова занотовуються поступово, в ході ознайомлення із новою лексикою. За бажанням студенти пишуть переклад слів або їх пояснення англійською мовою. За необхідності вказується транскрипція.

Звертаємо увагу студентів на наявність глосарію в кінці кожної теми [12, с. 11]. Слова з глосарію, які викликають утруднення при вимові або запам'ятовуванні, самостійно додаються до тематичного словнику. Для закріплення знань можна пограти в лексичні ігри.

Гра 1. Один студент називає слово з глосарію у вільному порядку, інші студенти говорять переклад. Враховується кількість відповідей, правильність вимови.

Гра 2. Один студент називає термін або словосполучення рідною мовою, одногрупники знаходять у глосарію відповідний еквівалент англійською мовою. Враховується правильність вимови, швидкість відповіді.

Гра 3. Складання чайнворду. Остання літера попереднього слова є першою літерою наступного слова. Чайнворд можна складати одноосібно, в парах, колективно; усно чи письмово. Студенти можуть включати в чайнворд лексеми із власних словників та терміни з прочитаних текстів. У залежності від виду роботи враховується довжина ланцюжка слів, грамотність вимови чи написання, активність. *Приклад* чайнворду з теми «Tourism organizations, promoting and marketing»: **advertisement – target – trade – e-marketing – government – tourism – media – artwork – ...**

Гра 4. Складання кросворду або пошукового квадрату. Студенти використовують лексику з поточної теми, обмежуючись 12–16 словами. Оскільки для створення кросворду потребується більше часу, ніж для виконання попередніх завдань, студенти складають кросворд удома. На наступному занятті вони представляють завдання у вигляді презентації або роздавального

матеріалу. Враховується оформлення, чіткість питань, обізнаність самого студента у змісті кросворду або пошукового квадрату.

Третій етап – навчання вживанню професійної лексики та термінології. Студенти складають речення, використовуючи інформацію з текстів і записи в словниках. Майбутні фахівці слухають діалоги, доповнюють їх необхідними словами та фразами за змістом. Потім створюють свої діалоги за поданими зразками, додаючи складені речення. Діалоги відтворюються в парах. Студенти також виконують підготовчі вправи, метою яких є паралельний розвиток навичок монологічного та діалогічного мовлення.

Завдання 1. За матеріалами монологу (тексту) склади діалог. Краще, якщо цю вправу студенти робитимуть в парах або втрійох. Залучення третьої особи примушує реагувати на репліки обох однокласників, заставляє контактувати. Часто студенти намагаються головну роль відвести одному промовцю, нерідко це сильніший студент. Слід звертати увагу майбутніх фахівців на те, що репліки мають бути розгорнутими у кожного співрозмовника.

Зразок монологу [12, с. 10].

People are often unclear about exactly what marketing is, and confuse it with advertising and promotion, both important parts of marketing. Advertising brings a product or service to the attention of customers through the media e.g. newspapers, TV, or the Internet to persuade them to buy it. Promotion keeps a product or service in the minds of customers and helps stimulate their demand for it, often through advertising. Marketing is altogether more complex. It is all the activities involved in making sure that customers buy a product or service by understanding and meeting their needs. Traditionally this is called the four Ps marketing mix: Product, Price, Place, Promotion. In other words you need to market the right product at the right price in the right place and in the right way if you want to sell it. You could add one other P to this: you need to sell it to the right people.

You can identify the right people through a process called market segmentation. This is when you group together people with similar needs and wants to identify your target customers so you can successfully market your product to them. There are many ways of doing this, for instance: by the amount of money people have (do they want budget or luxury holidays?); by the kind of activities they're interested in (heritage, nature or adventure); by their circumstances (are they single, a couple, or a family?); by their age (18-25 or 60+); and by the kind of tourists

they are (independent or pampered).

Зразок діалогу:

A: What is advertising?

B: Advertising brings a product or service to the customers.

A: What is marketing?

B: Marketing is the activity involving customers to buy a product.

C: Isn't marketing the service?

B: It's the service by understanding and meeting customers' needs.

C: And what is promotion?

B: It keeps a product or service in the minds of customers and helps stimulate their demand for it.

A: What does it mean «right people»?

C: «Right people» is the group of people which have similar needs. They recognized by your target customers. You can successfully market your product to them.

Завдання 2. Зміст діалогу переповісти своїми словами, тобто створити міні-монолог.

Зразок діалогу [12, с.13]. *Task.* Read the conversation below between an airline steward and a customer and complete it with the expressions from the list.

List. A window seat, please. Here they are. Just one. Yes, I did. Good, it doesn't weigh very much.

Dialogue.

Airline steward: Good morning, can I have your passport and booking information, please?

Customer: (1) Here they are.

Airline steward: Would you like a window or an aisle seat?

Customer: (2) _____

Airline steward: Did you pack your bag yourself?

Customer: (3) _____

Airline steward: Put your bag on the scales, please.

Customer: (4) _____

Airline steward: How many pieces of hand luggage have you got?

Customer: (5) _____

Airline steward: Here are your passport and boarding pass. You need to go to gate 3 at 14.20.

Зразок розповіді: There is a conversation between a Customer and Airline steward. Airline steward is checking out Customer's documents. He is asking questions to the Customer. Customer answers and shows his documents.

Завдання 3. Розширити інформацію тексту [12, с. 40].

Зразок письмової відповіді студента: India is an ideal country for both experienced independent travellers and beginners. Her you can find a variety of recreation and expe-

riences. Many begin their acquaintance with India from the resort of Goa, buying a tour package, so it was with me. However, as lovers of this country say, Goa is not India at all.

Want to see the real India? Don't limit yourself to one state, don't be afraid to go beyond tourist areas – that's where the real adventures await you! The main younger of travelling in India is that the most likely you will want to return there again.

Завдання 4. Виразити власну думку щодо прочитаного монологу. Для зв'язного висловлювання студентам пропонується користуватися опорними фразами: *This text is about..., I think..., In my opinion..., I agree with the author..., I disagree..., My conclusion is..., At the end ...* тощо.

Четвертий етап – створення тексту для висловлювання на певну тему.

Завдання 1. На основі монологу підготувати письмовий короткий переказ тексту англійською мовою (Render).

Завдання 2. Переказати монолог за власно складеним планом. Спочатку монолог пишеться від руки. Потім готується усний переказ.

Завдання 3. Підготувати письмове ділове повідомлення для спілкування на вказану професійну тему. Студенти ознайомлюються зі зразками ділової документації, особливостями її друкованого та електронного оформлення, пишуть відповіді на запити, власноруч складають ділові листи. Майбутні професіонали повинні знати специфічні ознаки діловодства у сфері туризму: система бронювання он-лайн, розробка рекламного проспекту, відповіді на запити клієнтів, обговорення сервісу в готелі, відправка листівки, розбір заяв щодо працевлаштування, он-лайн огляд готелю.

Завдання 4. Узагальнення вивченої теми. Майбутні фахівці самостійно передивляються матеріали. Далі студенти по черзі задають одногрупникам по три питання. Головні завдання: питання задаються усно, не повторюються; відповіді мають бути розширеними і самостійними. Для підтвердження відповіді можна скористатися матеріалами підручника та власними записами. За характером запитань та відповідей контролюється якість вивченого матеріалу, повнота засвоєння теми.

Завдання 5. Підготувати усну доповідь на означену тему. Студенти об'єднують всі вивчені матеріали. За бажанням майбутні фахівці розширюють інформацію, звертаючись до джерел Інтернету. Повідомлення готується у вигляді презентації, доповіді, рекламного проспекту, екскурсії. В залеж-

ності від обраної форми повідомлення студенти доповнюють виступ наочністю: слайдами, схемами, малюнками, фотографіями, картами. Після кожного виступу одногрупники задають питання доповідачу. За характером виступу та питань з'ясовується глибина вивченої теми, ставиться підсумкова оцінка за тему.

Отримані наукові результати. Комплексне використання різних прийомів навчання сприяє паралельному розвитку навичок усного діалогічного та монологічного мовлення. Звертання до лексичних ігор допомагає студентам оволодівати спеціальною термінологією. Вивчення ділової документації та підготовка ділових паперів для галузі туризму помагає майбутнім фахівцям розвивати професійні навички. Превалювання усного обговорення документів та професійних тем полегшує перехід від письмового до усного монологічного мовлення.

Висновки і перспективи дальших досліджень. В процесі вдосконалення навичок монологічного мовлення означено шляхи вирішення проблем професійного спілкування студентів: комплексний підхід до вивчення англійської мови професійного спрямування, етапне навчання монологічному мовленню, залучення зразків ділової документації, використання спеціальної лексики в усному висловлюванні. В ході навчання застосовуються професійно орієнтований, комунікативний та диференційований підходи. На різних етапах вивчення іноземної мови використовуються ефективні прийоми удосконалення навичок монологічного мовлення: читання й аналіз тексту, виконання вправ на розуміння професійного тексту, паралельне читання й прослуховування монологу, трансформація монологу в діалог та діалогу в монолог, лексичні ігри, ведення тематичних словників, розширення інформації, переказ професійного тексту. Майбутніх спеціалістів ознайомлено з діловою документацією, характерною для галузі туризму. Засвоєні навички дозволяють студентам створювати власні тексти на професійну тематику, представляти їх у формі доповіді, резюме, презентації, екскурсії, рекламного проспекту.

Подальших розвідок потребує можливість професійного спілкування англійською мовою. Сформованість діалогічних та монологічних навичок послужить мотивацією до комунікації. Знання типових особливостей діловодства у туристичній сфері допоможе студентам контактувати з іноземними партнерами у прямому спілкуванні або он-лайн.

Список бібліографічних посилань

1. Баб'юк О. Відбір професійно орієнтованого матеріалу для навчання майбутніх фахівців сфери туризму монологу англійською мовою. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, 2018. № 2 (61). С. 19–24.
2. Бойко Г.А. Підсистема вправ для формування в майбутніх фахівців з харчових технологій англійської компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні. *Іноземні мови*, 2019. № 4. С. 3–11.
3. Бойко Г.А. Комплекси вправ і завдань для формування у майбутніх фахівців з харчових технологій англійської компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні. *Іноземні мови*, 2020. № 1 (101). С. 49–52.
4. Колмикова О.О. Розвиток навичок монологічного мовлення на заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням у курсантів – майбутніх офіцерів торговельного флоту. *Наукові інновації та передові технології*, 2022. № 6 (8). С. 142–149.
5. Корнева З.М., Ващило О.В. Методичні засади навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологу-міркування. *Іноземні мови*, 2020. № 1(101). С.10–18.
6. Синекон О. Система вправ для диференційованого навчання майбутніх ІТ-фахівців професійно орієнтованого англійського монологу. *Педагогічний процес: теорія і практика. Педагогіка*, 2018. № 4 (63). С.71–78.
7. Савка І.В., Яремко Т.І., Гульченко С.Г. Особливості розвитку мовленнєвої діяльності під час підготовки майбутніх перекладачів у ЗВО. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». Педагогіка та освіта*, 2021. № 1 (Лютий). С. 377–382.
8. Стецько І.І., Нічко О.Я. Англійське монологічне мовлення як складник мовно-орієнтованої компетентності майбутнього філолога-перекладача. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Філологія*, 2021. Т. 4. Вип. 48. С. 108–112.
9. Стельмах Д.О. Взаємоконтроль сформованості компетентності в монологічному мовленні майбутніх учителів англійської мови. *Іноземні мови*, 2020. № 2 (102). С. 32–35.
10. Кецик-Зінченко У. Особливості професійно-орієнтованого навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей. *Молодь і ринок*, 2019. № 9(176). С. 101–106.
11. Ситник О. Застосування методу case study у проєктній діяльності студентів у процесі формування навички іншомовного монологічного мовлення. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*, 2021. Т. 3. Вип. 37. С. 195–199.
12. Morris C.E. (Ed.) Flash on English for Tourism. 2012. 50 p. KUPDF. Веб-сайт. URL: https://kupdf.net/download/flash-on-english-for-tourism_5904e18cdc0d604156959e8e_pdf (дата звернення: 28.04.2023).
13. ELI Publishing group. Веб-сайт. URL: <https://www.elionline.com> (дата звернення: 28.04.2023).

References

1. Babiuk, O. (2018). Professional materials selection for teaching English monologue to prospective specialists in the field of tourism. *Scientific bulletin of Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynskyi. Pedagogical sciences*, 2(61): 19–24 [in Ukr.].
2. Boyko, A.A. (2019). Subsystem of English activities for building pre-service food technologists' speech production competence. *Foreign Languages*, 4: 3–11 [in Ukr.].
3. Boyko, A.A. (2020). Series of English activities for building pre-service food technologist's speech production competence. *Foreign Languages*, 1(101): 49–52 [in Eng.].
4. Kolmykova, O.O. (2022). Development of monologist speech skills of cadets' future officers of the merchant fleet in English classes for specific purposes. *Scientific innovations and advanced technologies*, 6(8): 142–149 [in Ukr.].
5. Kornieva, Z.M., Vashchylo, O.V. (2020). Methodological fundamentals of teaching esp monologue production to students majoring in mechanical engineering. *Foreign Languages*, 1(101): 10–18 [in Ukr.].
6. Synekop, O. (2018). The exercises system for differentiated instruction of English for specific purposes of monolog to the future IT-specialists. *The pedagogical process: theory and practice. Pedagogy*, 4(63): 71–78 [in Ukr.].
7. Savka, I.V., Yaremko, T.I., Gulchenko, C.G. (2021). Peculiarities in development of language activity during training for future translators in the institutes of higher education. *International scientific journal «Grail of Science». Pedagogy and education*, 1(February): 377–382 [in Ukr.].
8. Stetsko, I.I., Nychko, O.Ya. (2021). English-speaking monologue as a component of personality oriented competence of future philologist-translator. *Scientific bulletin of International Humanities University. Philology*, 48(4): 108–112 [in Ukr.].
9. Stelmakh, D.O. (2020). Peer assessment of the monologue speech competence of the pre-service teachers of English. *Foreign Languages*, 2(102): 32–35 [in Ukr.].
10. Ketsyk-Zinchenko, U. (2019). Features of profession-oriented foreign language teaching for students of non-linguistic faculties. *Youth & market*, 9(176): 101–106 [in Ukr.].
11. Sytnyk, O. (2021). Case study method implementation in the students' project activities in the process of foreign monologue speech skill formation. *Humanities science current issues. Pedagogy*, 37(3): 195–199 [in Ukr.].
12. Morris, C.E. (Ed.) (2012). Flash on English for Tourism. 50 p. Retrieved 28.04.2023, from https://kupdf.net/download/flash-on-english-for-tourism_5904e18cdc0d604156959e8e_pdf [in Eng.].
13. ELI Publishing group. Retrieved 28.04.2023 from <https://www.elionline.com> [in Eng.].

BABENKO Kateryna

PhD in Pedagogy, Associate Professor of Department of Translation Theory and Practice,
Classic Private University

WAYS OF SKILLS IMPROVEMENT OF ORAL MONOLOGUE SPEECH TO STUDENTS OF SPECIALIZATION TOURISM

Summary. Introduction. The peculiarities of monologue speech training are analyzed in the article. Pedagogues in the Ukrainian higher educational establishments consider methods and ways of teaching English in different professional spheres. The formation of monologue speech skills is proceeding successfully on conditions that teaching approaches would be used as complex. There are professionally oriented, communicative and differentiated approaches. Skills improvement of oral monologue speech is going on in four stages. At the first

stage, students analyze texts from the tourism sphere. At the second stage, they overtake professional vocabulary. At the third stage, future specialists learn to use terminology and specialized dictionary. At the fourth stage, they create writing monologues and learn to reproduce them orally.

The purpose of the article is to detect productive ways of skills improvement of oral monologue speech in the study of professional English. It had been defined the means of problem-solving in professional communication.

It had been determined effective approaches in monologue speech teaching. It had been retraced stepwise improvement of monologue skills. It had been settled special features of business communication for touristic specialization.

The active methods of oral monologue speech training are presented. Students read professional texts with parallel audition, pass their opinion about the contents. They do tasks which help them to learn special vocabulary. Students also play lexical games and maintain subject dictionaries. Future specialists learn to communicate in the sphere of their profession. They take turns their monologue and dialogues ways of speaking. Students study examples of business papers and write letters, e-mails, requirements, applications which can be used in their career. Future professionals create theirs own monologues. These monologues are offered orally as reports, statements, presentations, booklets, excursions.

Results. Complex usage of different teaching ways helps parallel developing of oral dialogue and monologue. Lexical games stimulate students to overtake special terminology. Business papers knowledge forms professional skills. Oral discussing of documents and special-

ized themes simplifies conversion to the oral monologue speech.

Originality. A combination of teaching approaches makes possibility to take into account students' language competence. Teaching material studying in stages trains students to learn and to memorize new information logically. Variety of ways of skills improvement motivates future specialists to make original professional texts and represent them in oral.

Conclusion. Developed monologue and dialogue skills in English, give reasons for communication. Students have the opportunity in professional contacts. Knowledge of typical peculiarities of business papers in touristic sphere would help students to be in contact with foreign partners in communication directly or on-line.

Keywords: *dialogue speech; business documentation; linguistic specialities; monologue speech; skill; non-linguistic specialities; way; professional communication.*

Одержано редакцією 01.06.2023
Прийнято до публікації 17.06.2023